

Nota: De geplande ontwikkeling aan de Kerkblokstraat te Wuustwezel

**Wouter Yperman
Laurane Dupont**

**Tienen, 2019
Studiebureau Archeologie bvba**

Nota: De geplande ontwikkeling aan de Kerkblokstraat te Wuustwezel

**Wouter Yperman
Laurane Dupont**

**Tienen, 2019
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Nota: De geplande ontwikkeling aan de Kerkblokstraat te Wuustwezel

Initiatiefnemer:	Gemeente Wuustwezel
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman & Laurane Dupont
Auteurs:	Laurane Dupont
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2019, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Samenvatting van het uitgevoerde bureauonderzoek	p. 2
Hoofdstuk 2 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 8
2.1 Beschrijvend gedeelte	p. 8
2.1.1 Administratieve gegevens	p. 8
2.1.2 Archeologische voorkennis	p. 9
2.1.3 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen	p. 9
2.1.4 Voorgestelde onderzoeksmethoden en -technieken	p. 10
2.1.5 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methodes	p. 11
2.2 Assessment	p. 16
2.2.1 Landschappelijke gesteldheid	p. 16
2.2.2 Beschrijving van het referentie-bodemprofiel	p. 17
2.2.3 Bodemsporen	p. 22
2.2.4 Vondsten	p. 24
2.2.5 Natuurwetenschappelijke staalnames	p. 24
2.2.6 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 24
2.2.7 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 25
2.2.8 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 25
Hoofdstuk 3: Programma van maatregelen	p. 26
3.1 Administratieve gegevens	p. 26
3.2 Gemotiveerd advies	p. 28
3.3 Programma van maatregelen	p. 28
Bibliografie	p. 30
Plannenlijst	p. 31
Bijlagen	p. 34
Bijlage 1: Bouwplannen	p. 34
Bijlage 2: Allesporenplan	p. 35
Bijlage 3: Fotoinventaris	p. 36
Bijlage 4: Profielinventaris	p. 37

Hoofdstuk 3 Programma van maatregelen

3.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2019I407(proefsleuvenonderzoek)
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. De nota werd opgemaakt voor geplande werken in een projectgebied (fase 2) dat buiten de vastgestelde archeologische zones ligt en met een oppervlakte van ca. 7145 m². Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3.000 m² of meer bedraagt (Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman (OE/ERK/Archeoloog/2015/00056); Laurane Dupont, OE/ERK/Archeoloog/2016/00212 Studiebureau Archeologie bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Actoren	Wouter Yperman (archeoloog, veldwerkleider) Laurane Dupont (assistent-archeoloog, auteur)
Locatie:	Wuustwezel, Kerkblokstraat (fig. 2.1) <i>Bounding box:</i> Xmin: 169013; Ymin: 232226 Xmax: 169111; Ymax: 232358 Wuustwezel, Afd. 1, Sectie E, percelen 563T2, 563M2, 564M, 564P, 564N, 720H, 566H2, 722G fig. 2.1)
Periode uitvoering:	23-10-2019
Relevante termen¹⁹:	Proefsleuvenonderzoek, Kempens, plaggen
Bebouwde zones:	In het noorden van het projectgebied werd een schoolgebouw gesloopt.

¹⁹ Thesaurus: <https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

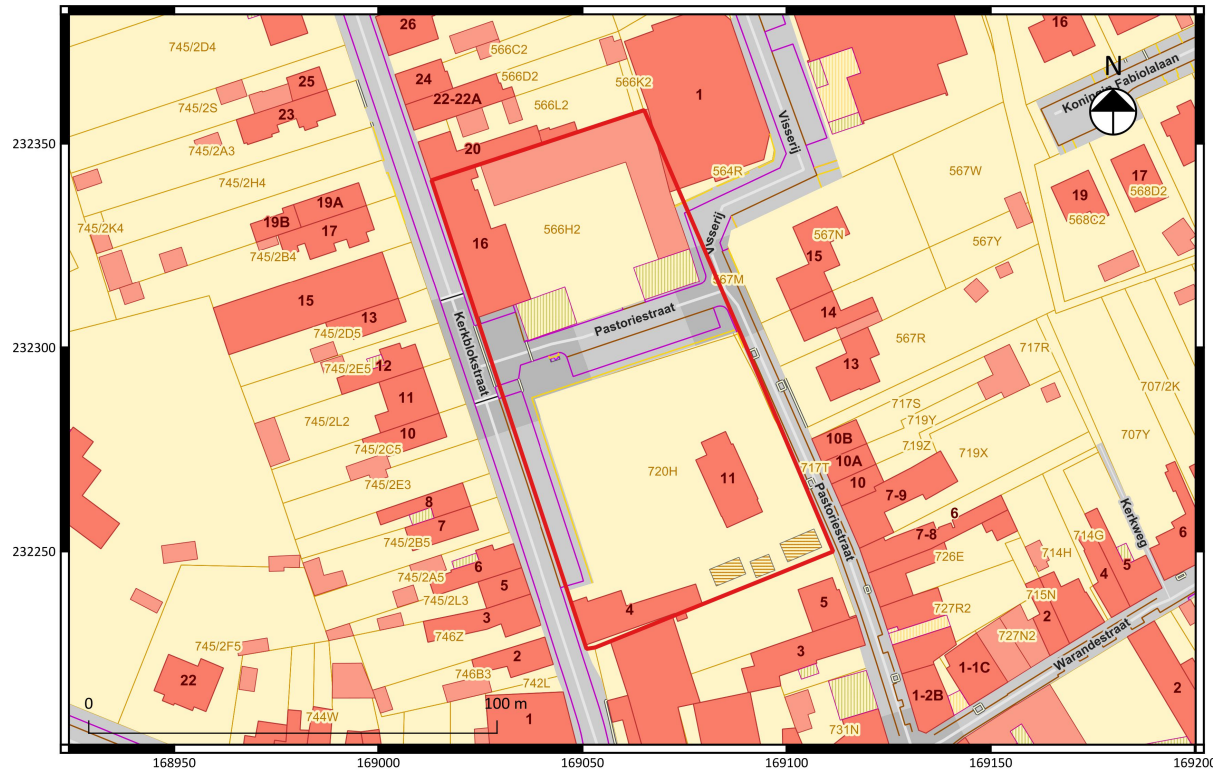

Fig. 3.1: Uittreksel van het kadastrale plan met situering van het projectgebied.

3.2. Gemotiveerd advies

Het uitgevoerd bureauonderzoek (archeologienota ID: 673)²⁰ toonde aan dat er een archeologische verwachting bestaat voor de aanwezigheid van (pre)historische vindplaatsen, zowel in de vorm van artefactensites als bodemsporen. Het vervolgonderzoek voor dit terrein werd in twee fasen uitgevoerd (fig. 1.4). Een eerste fase omvatte het vrijmaken van het terrein achter de te behouden sporthal voor een proefsleuvenonderzoek dat reeds werd uitgevoerd door BAAC Vlaanderen in het kader van de archeologienota (projectcode: 2016G23). Fase 2 omvat de zone aan de Kerkblokstraat, waarbij een proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject (na het slopen van de bestaande bebouwing) werd aangeraden. De resultaten van fase 2 werden in deze nota beschreven.

Binnen de contouren van het projectgebied wordt voorzien in de realisatie van een nieuwe school. Hiertoe dient een deel van de bestaande bebouwing te worden afgebroken ten behoeve van de nieuwbouw. Er worden centraal en ten zuiden van het projectgebied twee nieuwe gebouwen ingeplant met een minimale verstoring van ca. 80 cm onder het maaiveld. Tevens wordt het centrale gebouw voorzien van een kelder met een uitgravingsdiepte van ca. 350 cm onder het maaiveld. Ten zuiden van de Pastoriestraat wordt groenaanleg voorzien met een bodemingreep van ca. 20 cm onder het maaiveld.

Het proefsleuvenonderzoek bracht 49 sporen aan het licht waaronder kuilen, paalkuilen, enkele greppels, een gracht en muurwerken. Het merendeel van de sporen is recent van aard en kan gelinkt worden aan het recenter grondgebruik van het terrein als schoolgebouw en tuinzone van de Pastorij (afvalkuilen, funderingsmuren en voeten, recente waterputten etc.).

De grond waar de huidige pastorie zich op bevindt (zuidelijke deel van het projectgebied) werd aangekocht in 1628 door de abdij van Sint-Bernaarts. Men kocht een woning van Sijken Michiels Schensels die in het landboek beschreven wordt als *“een woning met het bakhuis en aanliggend land zijnde de schuur”*²¹. De schuur was niet de Tiendenschuur die er nu nog staat. Op historische kaarten is deze voormalige configuratie niet te zien. Het areaal ten noorden van de pastoriestraat behoorde ca. 1702 tot een zekere Michiel Van Elsacker en wordt omschreven als stuk land²². Historische kaarten karteren pas in 1885 bebouwing op deze zone met de oprichting van de eerste vleugel van de Gemeenteschool.

Het grondgebruik voor deze periode is niet bekend, maar de aanwezige sporen aangetroffen in het naburige proefsleuvenonderzoek ten noorden van het projectgebied duiden op een invulling als landbouwareaal (aangetroffen sporen: één waterkuil en greppels). Ook binnen het huidige projectgebied werd een vermoedelijk laatmiddeleeuwse waterkuil gecoupeerd en één greppel aangetroffen die op basis van het uitgelooogder uiterlijk eveneens in deze periode kan worden geplaatst. Het is onduidelijk of deze sporen gelinkt zijn aan de pastorijsite of eerder als *off site* fenomenen kunnen worden geïnterpreteerd zoals werd aangetroffen bij het naburige

²⁰ DE CLEER et al. 2016.

²¹<http://www.geschiedenisvanloenhout.net/bekende-personen/de-pastors-van-loenhout/1629-1632-corneel-truys/>

²² Cuyvers 1995.

proefsleuvenonderzoek. In het zuidelijke deel van het terrein werd de westzijde van een gracht aangesneden die vermoedelijk in de eerste helft van de 18de eeuw (voor de Ferrariskaart) te situeren valt en mogelijk onderdeel uitmaakte van de voormalige waterpartij op het terrein. Deze waterpartij bestond in 1702 nog niet en verdwijnt ca. 1900²³. De aangetroffen muurwerken ten noorden van de Pastoriestraat behoren tot 2 à 3 bouwfasen van de gemeenteschool die aanvingen vanaf het einde van de 19de eeuw.

Hoewel er een hoge densiteit aan sporen werd geregistreerd op het terrein wordt het nut van een vervolgonderzoek in vraag gesteld. De meeste sporen omvatten recente afgravingen of muren die te linken zijn aan de recente bouwactiviteiten op het terrein. Er werden geen sporen aangetroffen die een rechtstreeks verband lijken te hebben met het verleden van de oude pastorie of door een gebrek aan vondstmateriaal hiervoor geen kennismeerwaarde bieden. Bovendien kunnen de sporen door de sterke fragmentatiegraad van het bodemarchief niet in een grotere context worden geplaatst waardoor ze weinig archeologische kenniswaarde bevatten.

In het zuiden van het terrein wordt groenaanleg voorzien met een maximale uitgravingsdiepte van 20 cm onder het maaiveld. Dit vormt geen bedreiging voor het archeologisch vlak dat zich op een gemiddelde diepte van 110 cm onder het maaiveld bevindt. De overige ontwikkelingen zullen wel reiken tot het archeologisch vlak daar de gebouwen op volle grond (= archeologisch vlak) gefundeerd moeten worden. Een behoud in situ is in dit geval niet wenselijk (lage kenniswinst van de sporen) en niet mogelijk. De geplande werken zullen bijgevolg ingrijpen op een (in kwantitatief en kwalitatief opzicht) beperkt bodemarchief dat geen toegevoegde waarde meer verschaft voor het vergroten van archeologische kenniswinst met betrekking tot de regio. Er wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd op dit terrein.

3.3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek met ingreep in de bodem

Aangezien er geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd wordt er ook geen programma van maatregelen opgesteld.

²³ Cuyvers 1995.

Fig. 3.2: Synthesekaart met aanduiding van de zone waarvoor geen verder onderzoek wordt aanbevolen.

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: "Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap." Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroerendergoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>.